

Tillskott och rekryteringsbehov av arbetskraft

2004

UF0504

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Utbildning och forskning samt Arbetsmarknad

A.2 Statistikområde

Befolkningens utbildning

A.3 Statistikprodukten ingår inte i Sveriges officiella statistik

A.4 Ansvarig

Myndighet/organisation: SCB/Prognosinstitutet

Adress: Box 24 300, 115 81 STOCKHOLM

Kontaktpersoner: Catarina Annetorp Hörnsten och Ingrid Bergström-Levander,

Telefon: 506 941 03 respektive 506 949 60

Telefax: 08-506 947 72

E-post: catarina.annetorphornsten@scb.se respektive ingrid.bergleva@scb.se .

A.5 Producent

Se Ansvarig.

A.6 Uppgiftsskyldighet

Ej relevant.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

Ej relevant. Enbart aggregerade data används som underlag för prognoserna.

A.8 Gallringsföreskrifter

Ej relevant.

A.9 EU-reglering

Finns ej.

A.10 Syfte och historik

Syftet är att studera strömmarna genom utbildningssystemet och ut på arbetsmarknaden och utbildningskravens förändringar på olika delar av arbetsmarknaden samt att beräkna framtida tillskott och rekryteringsbehov av arbetskraft med fördelning på olika kategorier av utbildade. Analyser och prognoser av detta slag har gjorts av SCB sedan början av 1970-talet.

A.11 Statistikanvändning

Utbildningsplanerare på olika nivåer av utbildningssystemet, studie- och yrkesvägledare, utredare, forskare och andra som arbetar med information om och analys av utbildning och arbetsmarknad.

A.12 Uppläggning och genomförande

Beräkningar av den framtida tillgången och efterfrågan på arbetskraft med fördelning på olika utbildningskategorier görs av två slag, dels långsiktiga (15-20 år) beräkningar av den totala tillgången respektive efterfrågan, s.k. stockberäkningar, dels beräkningar på medellång sikt (5-10 år) av tillskott och rekryteringsbehov av arbetskraft, s.k. flödesberäkningar. Underlaget för beräkningarna är i stort sett detsamma, skillnaderna består i prognosperiodens längd och i sättet att presentera resultaten, som ”stockar” respektive ”flöden”.

Det är prognoserna på kort eller medellång sikt över tillskott och rekryteringsbehov som denna statistikbeskrivning avser.

Underlaget för **tillgångsberäkningarna** är främst SCB:s register över befolkningens utbildning (Ureg) och den löpande statistiken om nybörjare och examinerade i olika former av utbildning samt SCB:s befolkningsprognoser. I framtidsbedömningarna inlemmas planerade förändringar inom utbildningssystemet.

Underlaget för **efterfrågeberäkningarna** är främst SCB:s registerbaserade sysselsättningsstatistik (RAMS) och sambearbetningar av sysselsättningsregistret med registret över befolkningens utbildning (Ureg), samt de statliga långtidsutredningarnas (LU) bedömningar av sysselsättningsutvecklingen i olika näringsgrenar och offentliga verksamheter.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

En översyn av beräkningsmodeller och antaganden görs inför varje prognosomgång.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

De underlag som prognoserna bygger på är totalundersökningar, såsom den registerbaserade sysselsättningsstatistiken (RAMS) och registret över befolkningens utbildning (Ureg).

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Tillskott och rekryteringsbehov av arbetskraft med fördelning på utbildningskategorier 5-10 år framåt i tiden.

1.1.1 Objekt och population

Sveriges befolkning.

1.1.2 Variabler

Tillskottet av utbildade fördelas på kön och typ av utbildning. Rekryteringsbehovet av utbildade fördelas på näringsgrenar och typ av utbildning.

1.1.3 Statistiska mått

Antal.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Kön, näringsgrenar/sektorer.

1.1.5 Referenstider

Prognoserna över tillskott och rekryteringsbehov av arbetskraft går 5-10 år framåt i tiden.

1.2 Fullständighet

Prognoserna bygger på totalräknad statistik över befolkningens utbildning respektive sysselsättning och avser hela arbetsmarknaden och all reguljär utbildning (studiecirklar och personalutbildning ingår ej).

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Framskrivningar behandlar framtiden och tillförlitlighetsmått i vanlig mening kan därför inte beräknas. I stället är principen att göra alternativa beräkningar och att tydligt redovisa förutsättningar och antaganden för att ge användaren möjlighet att göra egna bedömningar av osäkerheten. Jämförelser mellan tidigare prognoser och utfall ger bara begränsad ökning av säkerheten i nya prognoser.

Prognoser över examinationen i olika skolformer är någorlunda säkra så länge beräkningarna grundar sig på kända uppgifter om antalet nybörjare. På längre sikt tillkommer osäkerheten om individernas val av utbildning, som i många fall kan variera kraftigt från år till år, bl.a. beroende på arbetsmarknadsläget och framtidsutsikterna för olika utbildningsgrupper. Efterfrågan på arbetskraft är i hög grad beroende av utvecklingen av ekonomin globalt, eftersom den svenska ekonomin är starkt omvärldsberoende.

I efterfrågeprognoserna, åtminstone de riktigt långsiktiga, är den totala *tillgången* på arbetskraft en förutsättning/restriktion i beräkningarna. Med ekonometriska modeller fördelas sedan den totala sysselsättningen på ett optimalt sätt på olika näringsgrenar och verksamheter. Man förutsätter således att den totala sysselsättningsnivån beror på människors beteende och att olika anpassningsmekanismer på arbetsmarknaden gör att vi får ”full sysselsättning”. Denna del av underlaget för prognoserna hämtas från de statliga långtidsutredningarna (LU) eller från andra externa källor.

2.2 Osäkerhetskällor

I första hand antagandena om framtiden som alla är mer eller mindre osäkra. Klassificeringen av befolkningen i förvärsarbetande och ej förvärsarbetande i den registrerade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS) är till betydande del modellbaserad (se produktbeskrivningen för RAMS). Registret över befolkningens utbildning (Ureg) är uppbyggt av data från en stor mängd administrativa register samt från egna uppgifter lämnade vid Folk- och bostadsräkningarna 1970 och 1990. **Uppgifter saknas om en del kortare utbildningar för vilka det inte finns administrativa register över examinerade.,**

2.2.1 Urval

Ej relevant.

2.2.2 Ramtäckning

Ej relevant.

2.2.3 Mätning

Se produktbeskrivningarna för RAMS och Ureg.

2.2.4 Svartsbortfall

Ej relevant.

2.2.5 Bearbetning

Se produktbeskrivningarna för RAMS och Ureg.

2.2.6 Modellantaganden

Se produktbeskrivningen för RAMS samt de publikationer där prognoserna presenteras (serien Information om utbildning och arbetsmarknad).

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått i vanlig mening kan ej beräknas. I stället kan känslighetsanalyser göras, som visar vad variationer i centrala antaganden betyder för resultatet.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Prognoserna på kort eller medellång sikt över tillskott och rekryteringsbehov av

arbetskraft skall göras de år då de långsiktiga prognoserna inte görs, vilket innebär två år av tre (enligt SCB:s regleringsbrev skall de långsiktiga prognoserna som presenteras i Trender och prognoser göras vart tredje år).

3.2 Framställningstid

Något varierande men knappt 1 år.

3.3 Punktlighet

Det finns inga på förhand givna tidpunkter på året då prognoserna måste föreligga. Tidsplanen fastställs från gång till gång.

4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

I princip är prognoser gjorda vid olika tidpunkter jämförbara med varandra. De utbildningsgrupper som redovisas är huvudsakligen desamma från gång till gång. Med tillkomsten av ny information har underlaget successivt förbättrats, vilket åtminstone marginellt minskat jämförbarheten mellan olika prognosomgångar.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Prognosansatsen är generell och olika grupper därför jämförbara.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Utbildningsprognoser görs även av exempelvis AMS och NUTEK. Olikheter i sättet att presentera resultaten och valet av kategorier kan ibland innebära minskad jämförbarhet.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Resultaten redovisas i serien Information om utbildning och arbetsmarknad . Rapporterna läggs också ut på SCB:s webbplats. Den första publikationen innehållande resultat av detta slag utkom 1999 och den senaste 2004 ("Utbildning och arbete. Tillskott och rekryteringsbehov av olika utbildningsgrupper till 2010". Information om utbildning och arbetsmarknad 2004:1).

5.2 Presentation

Beskrivande och analyserande text, diagram och tabeller.

5.3 Dokumentation

Respektive prognosrapport samt interna PM.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Intresserade kan vid förfrågan få tillgång till prognosantaganden och modellbeskrivningar.

5.5 Upplysningstjänster

Catarina Annetorp Hörnsten (frågor om rekryteringsbehovet av arbetskraft),
08-506 941 03, catarina.annetorphornsten@scb.se

Ingrid Bergström-Levander (frågor om tillskottet av olika utbildningskategorier),
08-506 949 60, ingrid.bergleva@scb.se .

Statistiska centralbyrån
Prognosinstitutet
Box 24 300
104 51 STOCKHOLM.

2007-05-02